

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija

**GAMTINIŲ DUJŲ RINKOS STEBĖSENOS ATASKAITA UŽ
2012 METUS**

Vilnius, 2013

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija
Algirdo g. 27,
LT-03219 Vilnius
Tel. +370 5 2135166,
Faks. +370 5 2135270.
El. p. rastine@regula.lt
www.regula.lt

2013 m. kovas

TURINYS

ĮVADAS.....	4
1. GAMTINIŲ DUJŲ IMPORTAS	6
1.1 Rinkos dalyviai	6
1.2 Rinkos apimtis	6
2. GAMTINIŲ DUJŲ PERDAVIMAS	10
2.1 Rinkos dalyviai	10
2.2 Rinkos apimtis	10
2.3 Investicijos.....	11
3. GAMTINIŲ DUJŲ SKIRSTYMAS	13
3.1 Rinkos dalyviai	13
3.2 Rinkos apimtis	13
3.3 Investicijos.....	14
4. GAMTINIŲ DUJŲ TIEKIMAS	15
4.1 Rinkos dalyviai	15
4.2 Didmeninė gamtinių dujų tiekimo rinka.....	15
4.3 Mažmeninė gamtinių dujų tiekimo rinka	16
4.4 Investicijos.....	19
4.5 Rinkos operatoriaus veikla	19

JVADAS

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau – Komisija) parengė 2012 metų gamtinių dujų rinkos stebėsenos ataskaitą. Ataskaita parengta gamtinių dujų perdavimo, skirstymo ir tiekimo įmonių Komisijai pateiktų ataskaitų, kompanijos *Bloomberg* bei Europos centrinio banko duomenimis.

Komisijos ataskaitoje pateikiami apibendrinti duomenys bei jų palyginimas, nagrinėjamos dujų importo, perdavimo, skirstymo bei tiekimo rinkos.

Esminiai 2012 metų įvykiai:

- Gamtinių dujų importo rinkoje veikiantys dalyviai 2012 metais, palyginti su 2011 metais, importavo 2,5 proc. gamtinių dujų mažiau, importo sąnaudos didėjo 7,5 proc.
- Alternatyvių kuro rūšių (1 proc. sieringumo mazuto ir gazolio 0,1 proc.) kainų augimas bei dolerio stiprėjimas lito atžvilgiu, palyginti su 2011 metais, lėmė 21,3 proc. didesnę svertinę gamtinių dujų importo kainą.
- 2012 metais gamtinių dujų tranzito apimtys, palyginti su 2011 metais, didėjo 6,1 proc., perdavimas Lietuvos vartotojams mažėjo 2,8 proc. Šie veiksniai nulėmė 0,6 proc. bendrų perdavimo apimčių didėjimą.
- Pajamos iš gamtinių dujų perdavimo Lietuvos vartotojams veiklos 2012 metais siekė 128,3 mln. Lt ir, palyginti su 2011 metais, mažėjo 6,5 proc.
- 2012 metais paskirstyta 7,5 proc. gamtinių dujų mažiau nei 2011 metais. Didžiausią skirstymo rinkos dalį – 97,3 proc. užima AB „Lietuvos dujos“.
- Skirstymo veiklos pajamos 2012 metais siekė 180,7 mln. Lt, t. y. 1,5 proc. daugiau nei 2011 metais.
- Didmeninė gamtinių dujų tiekimo rinka ir toliau išlieka nedidelė: 2012 metais parduota 8,3 mln. m³ gamtinių dujų, t. y. 12,4 proc. daugiau nei 2011 metais.
- 2012 metais pajamos už dujas, parduotas didmeninėje tiekimo rinkoje, siekė 12,3 mln. Lt ir, palyginti su 2011 metais, buvo 31,2 proc. didesnės.
- Nuo 2012 m. kovo 1 d. veikia gamtinių dujų birža, kurios operatorius – BALTPPOOL UAB. Per 2012 metus gamtinių dujų biržoje įvyko 1 sandoris. Komisija 2012 m. lapkričio 9 d. gamtinių dujų rinkos operatoriaus licenciją išdavė dar vienam ūkio subjektui – UAB GET Baltic.

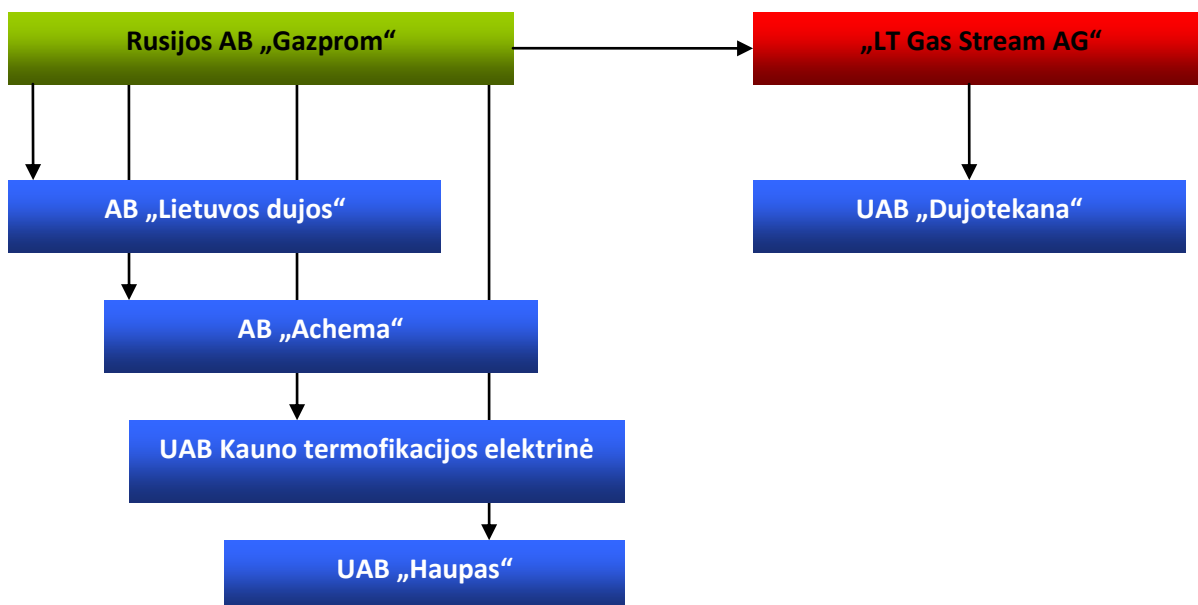
- Mažmeninėje gamtinių dujų rinkoje 2012 metais patiekta 1614,0 mln. m³ gamtinių dujų, t. y. 12,3 proc. mažiau nei 2011 metais. Tiekimas nebuitiniams vartotojams 2012 metais, palyginti su 2011 metais, mažėjo 12,9 proc., buitiniams vartotojams – 6,6 proc.
- Mažmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos dalyvių pajamos iš buitiniams vartotojams patiektų dujų 2012 metais sudarė 232,5 mln. Lt ir, palyginti su 2011 metais, buvo 13,5 proc. didesnės. Pajamos iš nebuitinių vartotojų segmento 2012 metais buvo 4,8 proc. didesnės nei 2011 metais ir siekė 1.966,4 mln. Lt.
- Perdavimo rinkoje 2012 metais investuota 109,1 mln. Lt, t. y. 3,3 karto daugiau nei 2011 metais. Skirstymo rinkos investicijos 2012 metais siekė 46,8 mln. Lt, t. y. 44,5 proc. daugiau nei 2011 metais. Tiekimo rinkoje 2012 metais investuota 0,31 mln. Lt – 2 kartus mažiau nei 2011 metais. Iš viso sektoriaus investicijos 2012 metais sudarė 156,2 mln. Lt ir, palyginti su 2011 metais, buvo 2,4 karto didesnės.
- Vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, valstybė narė privalo užtikrinti perdavimo veiklos atskyrimą nuo skirstymo, tiekimo ir gamybos veiklų bei šių veiklų komercinių interesų, įskaitant perdavimo veiklos nuosavybės atskyrimą. AB „Lietuvos dujos“ 2012 m. gegužės 28 d. pateikė Komisijai veiklų ir kontrolės atskyrimo būdų aprašymus bei numatomų atlikti veiksmų planus. 2012 m. rugpjūčio 7 d. AB „Lietuvos dujos“ pateikė derinti beveik 8,5 mln. Litų investicijų projektą, skirtą perdavimo sistemos operatoriui atskirti ir naujai įmonei įkurti, kurį Komisija išnagrinėjo ir pritarė 2012 m. spalio 5 d.

1. GAMTINIŲ DUJŲ IMPORTAS

1.1 Rinkos dalyviai

2012 metais gamtinių dujų importo rinkoje veikė tie patys dalyviai, kaip ir 2011 metais. Gamtines dujas importavo AB „Lietuvos dujos“, UAB „Dujotekana“, AB „Achema“, UAB Kauno termofikacijos elektrinė ir UAB „Haupas“. Gamtinės dujos į Lietuvą 2012 metais buvo importuojamos iš vienintelio išorinio tiekėjo – Rusijos AB „Gazprom“. UAB „Dujotekana“ dujas pirko iš tarpininko „LT Gas Stream AG“, o ne tiesiogiai iš Rusijos AB „Gazprom“. Gamtinių dujų importo šaltiniai pavaizduoti 1 paveiksle.

1 pav. Gamtinių dujų importo į Lietuvą segmento dalyviai

Šaltinis: Komisija.

1.2 Rinkos apimtis

2012 metais į Lietuvą buvo importuota 3.320,6 mln. m³ gamtinių dujų, tai 2,5 proc. mažiau nei 2011 metais, kuomet buvo importuota 3.407,4 mln. m³ dujų. AB „Achema“ ir UAB „Haupas“ 2012 metais importavo daugiau gamtinių dujų nei 2011 metais, augimas atitinkamai siekė 11,9 ir 2,0 proc. Kiti gamtinių dujų importo rinkos dalyviai importavo mažiau: AB „Lietuvos dujos“ importo apimčių mažėjimas siekė 13,7 proc., UAB Kauno termofikacijos elektrinės – 8,9 proc., o UAB „Dujotekana“ – 6,7 proc.

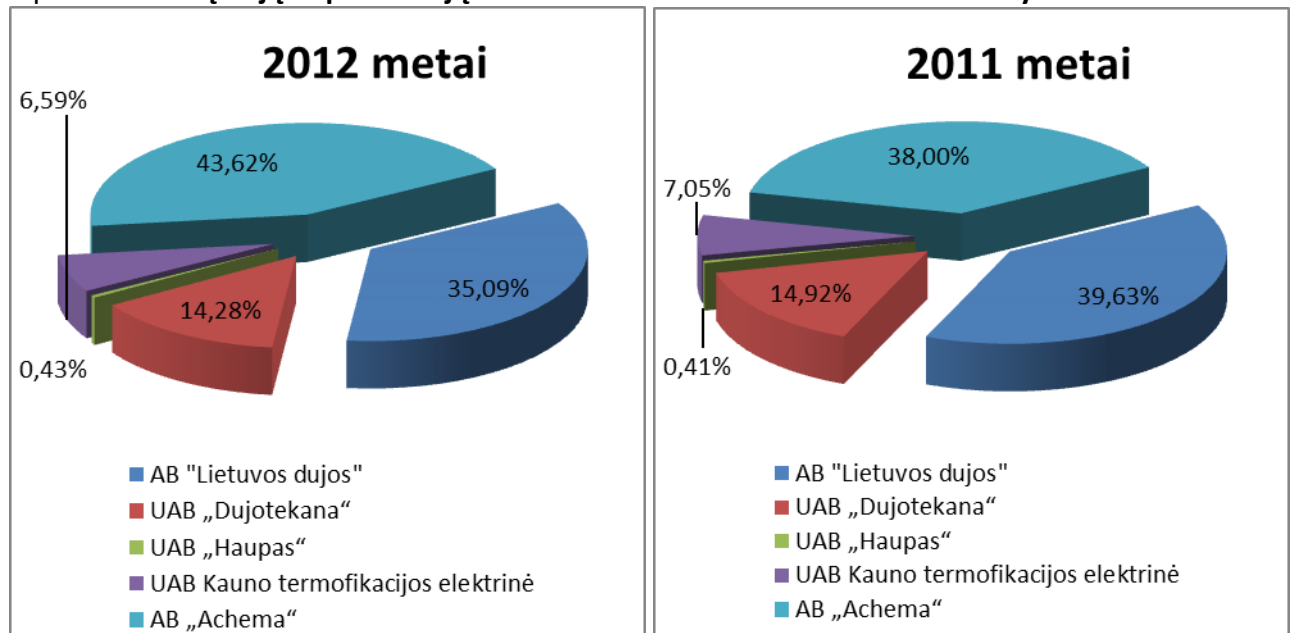
1 lentelė. Į Lietuvą importuoti gamtinių dujų kiekiai, tūkst. m³

Importuotojas	2012 m.	2011 m.	Pokytis, proc.
AB „Lietuvos dujos“	1.165.132	1.350.325	-13,71
UAB „Dujotekana“	474.181	508.386	-6,73
UAB „Haupas“	14.201	13.928	1,96
UAB Kauno termofikacijos elektrinė	218.690	240.057	-8,90
AB „Achema“	1.448.419	1.294.733	11,87
Iš viso:	3.320.623	3.407.429	-2,55

Šaltinis: Komisija.

Vertinant 2012 metų importuotų gamtinių dujų kiekį, didžiausią importo rinkos dalį – 43,6 proc. užėmė AB „Achema“, dujas naudojanti savo ūkiniams poreikiams. Palyginti su 2011 metais, AB „Achema“ užimama rinkos dalis išaugo 5,6 procentinio punkto. AB „Lietuvos dujos“ užimama rinkos dalis mažėjo 4,5 procentinio punkto, UAB „Dujotekana“ ir UAB Kauno termofikacijos elektrinės rinkos dalies mažėjimas sudarė atitinkamai 0,6 ir 0,5 procentinio punkto, o UAB „Haupas“ – 0,02 procentinio punkto.

2 pav. Gamtinių dujų importuotojų 2012 ir 2011 metais užimamos rinkos dalys.

Šaltinis: Komisija.

2012 metais, palyginti su 2011 metais, importuojamų gamtinių dujų įsigijimo sąnaudos padidėjo 7,5 proc. Tai labiausiai lėmė UAB „Dujotekana“, kurios importo sąnaudos išaugo 14,5 proc. Visų kitų gamtinių dujų importo rinkos dalyvių patirtos importo sąnaudos taip pat buvo didesnės.

2 lentelė. Į Lietuvą importuojamų gamtinių dujų įsigijimo sąnaudų dinamika, tūkst. Lt*

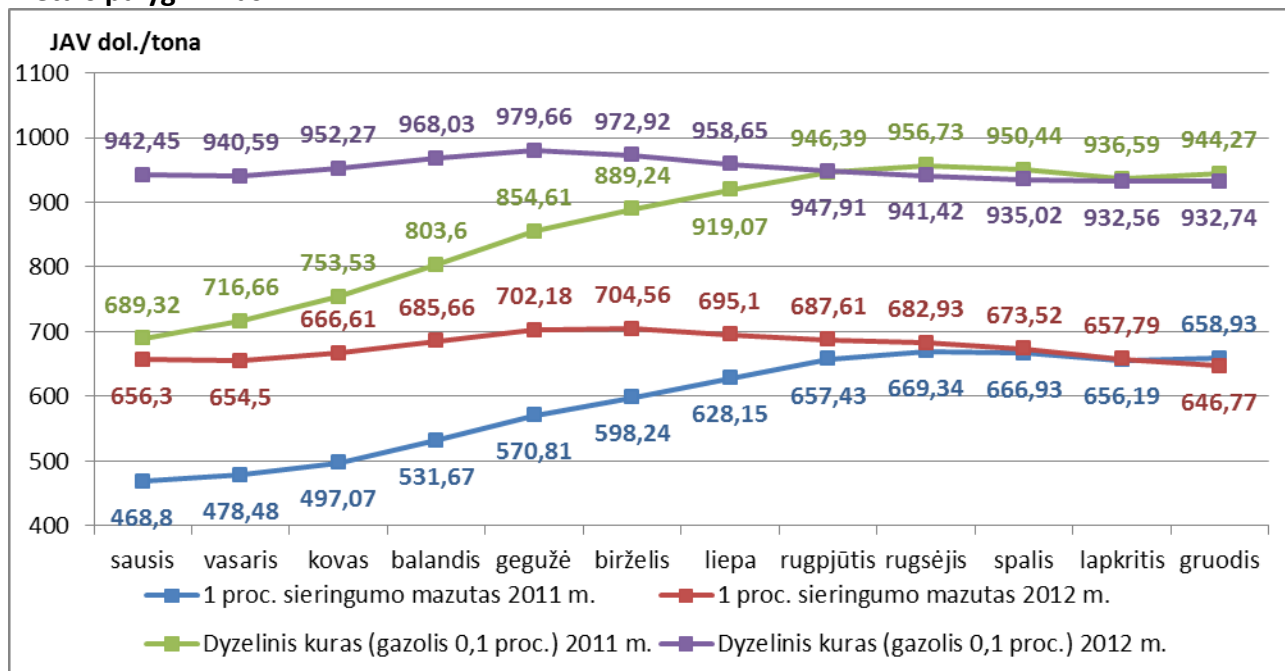
Importuotojas	2012 m.	2011 m.	Pokytis, proc.
AB „Lietuvos dujos“	1.519.603	1.465.335	3,70
UAB „Dujotekana“	630.287	550.318	14,53
UAB „Haupas“	21.002	16.953	23,88
UAB Kauno termofikacijos elektrinė	284.895	251.472	13,29
Iš viso:	2.455.786	2.284.076	7,52

*- nevertinant AB „Achema“ importo sąnaudų. Šaltinis: Komisija.

Importuojamų gamtinių dujų kaina tiesiogiai priklauso nuo alternatyvių kuro rūšių, t.y. 1 proc. sieringumo mazuto ir dyzelinio kuro (gazolio 0,1 proc.) kainos pasaulinėje rinkoje bei nuo euro ir JAV dolerio kurso santykio. Kiekvienos dienos naftos produktų kainų bei valiutų kurso svyravimai ir reikšmės skelbiami Komisijos interneto svetainėje adresu www.regula.lt.

Palyginus 2012 metų alternatyvaus kuro rūšių kainas su 2011 metų kainomis, 1 proc. sieringumo mazuto kaina, priklausomai nuo mėnesio, svyravo nuo -1,8 iki 40 proc., o dyzelinio kuro (gazolis 0,1 proc.) - nuo -1,6 iki 36,7 proc. Be to, priešingai nei 2011 metais, 2012 metais buvo stebimas alternatyvaus kuro rūšių kainų mažėjimas.

3 pav. 1 proc. sieringumo mazuto ir dyzelinio kuro (gazolis 0,1 proc.) 6 mėn. kainos 2012 – 2011 metais palyginimas

Šaltinis: Komisija.

Doleris lito atžvilgiu beveik visus 2012 metus, palyginti su 2011 metais, išlaikė augimą, kuris siekė nuo 2,9 iki 16,1 proc. Vienintelį 2012 metų gruodžio mėnesį, lyginant su 2011 metų tuo pačiu laikotarpiu, doleris lito atžvilgiu buvo 1,9 proc. pigesnis.

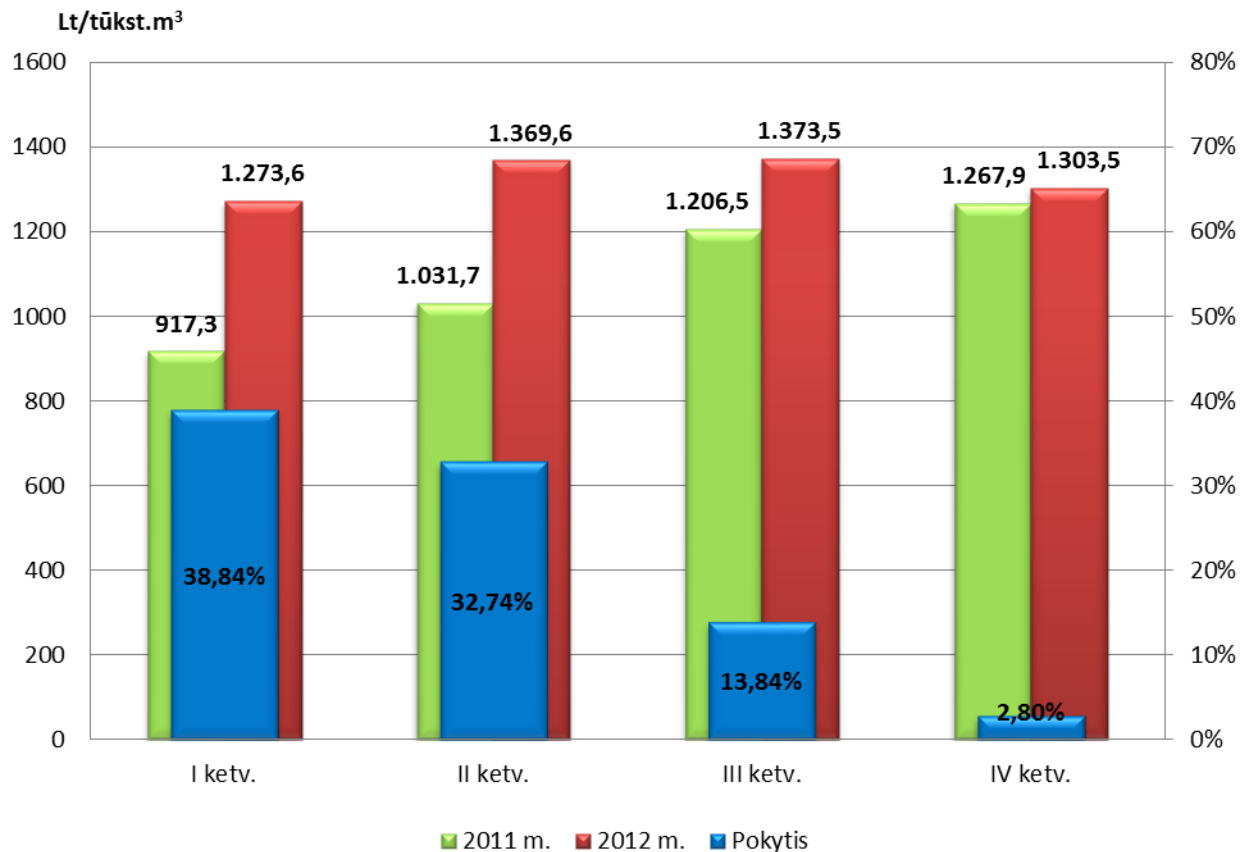
3 lentelė. Valiutų kursų santykio 2012 – 2011 metais palyginimas

LTL/JAV dol.	sausis	vasaris	kovas	balandis	gegužė	birželis	liepa	rugpjūtis	rugsėjis	spalis	lapkritis	gruodis
2012 m.	2,62	2,57	2,59	2,61	2,78	2,74	2,81	2,74	2,67	2,66	2,66	2,62
2011 m.	2,52	2,50	2,43	2,32	2,40	2,39	2,42	2,39	2,56	2,47	2,57	2,67
pokytis	3,9%	2,9%	6,4%	12,5%	16,0%	14,8%	16,1%	14,6%	4,4%	7,8%	3,3%	-1,9%

Šaltinis: Komisija.

Minėti veiksniai lėmė tai, kad 2012 metais importuojamų gamtinių dujų kaina buvo vidutiniškai 21,3 proc. didesnė nei 2011 metais ir siekė 1.311,7 Lt už tūkst. m³ (2011 metais vidutinė importuojamų dujų kaina buvo 1.081,1 Lt už tūkst. m³).

4 pav. Vidutinė svertinė gamtinių dujų kaina, 2011 – 2012 metais

Šaltinis: Komisija.

2. GAMTINIŲ DUJŲ PERDAVIMAS

2.1 Rinkos dalyviai

2012 metais gamtinių dujų perdavimo rinkoje veikė vienintelė įmonė – AB „Lietuvos dujos“. Komisija šiai įmonei licenciją vykdyti dujų perdavimo veiklą yra išdavusi 2001 m. gruodžio 17 d. Licencijuojamos veiklos teritorija apima visas 10 Lietuvos apskričių. Tranzito veikla nėra licencijuojama, šią veiklą vykdo perdavimo tinklo operatorius AB „Lietuvos dujos“.

2.2 Rinkos apimtis

Perdavimo sistemos operatorius 2012 metais transportavo 5.434,4 mln. m³ gamtinių dujų, iš kurių 169,2 mln. m³, arba 3,1 proc. viso kiekio, teko buitiniams vartotojams, 3.097,7 mln. m³ arba 57,0 proc. nebutiniams vartotojams, o likusi 2.167,4 mln. m³ (arba 39,9 proc.) gamtinių dujų dalis – tranzitui. Palyginti su 2011 metais, 2012 metus buvo transportuota 29,9 mln. m³ (arba 0,6 proc.) dujų daugiau.

2012 metais gamtinių dujų tranzito dalis, palyginti su 2011 metais, padidėjo 2,1 procentinio punkto, o tranzito apimtys kiekybine išraiška augo 6,1 proc. Gamtinių dujų perdavimas Lietuvos vartotojams 2012 metais buvo 2,8 proc. mažesnis nei 2011 metais ir siekė 3.266,9 mln. m³ gamtinių dujų. Buitiniams vartotojams perduotas gamtinių dujų kiekis 2012 metais sudarė 5,2 proc., o nebutiniams likusius 94,8 proc. 2012 metais buitiniams gamtinių dujų vartotojams buvo perduota 12,0 mln. m³ (arba 6,6 proc.) gamtinių dujų mažiau nei 2011 metais, o nebutiniams – 82,0 mln. m³ (arba 2,6 proc.) dujų mažiau.

4 lentelė. Gamtinių dujų perdavimo apimtys, tūkst. m³

Perdavimas	2012 m.	2011 m.	Pokytis, tūkst. m ³	Pokytis, proc.
Perdavimas Lietuvos vartotojams	3.266.938	3.360.933	-93.995	-2,80
Buitiniai vartotojai	169.213	181.242	-12.029	-6,64
Nebutiniai vartotojai	3.097.725	3.179.691	-81.966	-2,58
Tranzitas	2.167.442	2.043.560	123.882	6,07
Iš viso:	5.434.380	5.404.493	29.887	0,55

Šaltinis: Komisija.

Gamtinių dujų perdavimo veiklos pajamos 2012 metais buvo 6,5 proc. mažesnės nei 2011 metais. Pajamos už gamtinių dujų perdavimą Lietuvos vartotojams 2012 metais sudarė

128,3 mln. Lt. Didžiausią dalį perdavimo veiklos pajamų rinkos struktūroje sudarančios pajamos, gautos iš nebutinių vartotojų (87,2 proc. visų perdavimo veiklos pajamų), 2012 metais, palyginti su 2011 metais, mažėjo 9,6 proc. 2012 metais daugiausiai – 81,9 proc. - augo pajamos už trumpalaikius perdavimo pajėgumus ir pajėgumų viršijimą. Šių pajamų dalis 2012 metais perdavimo veiklos pajamų rinkos struktūroje sudarė 5,9 proc.

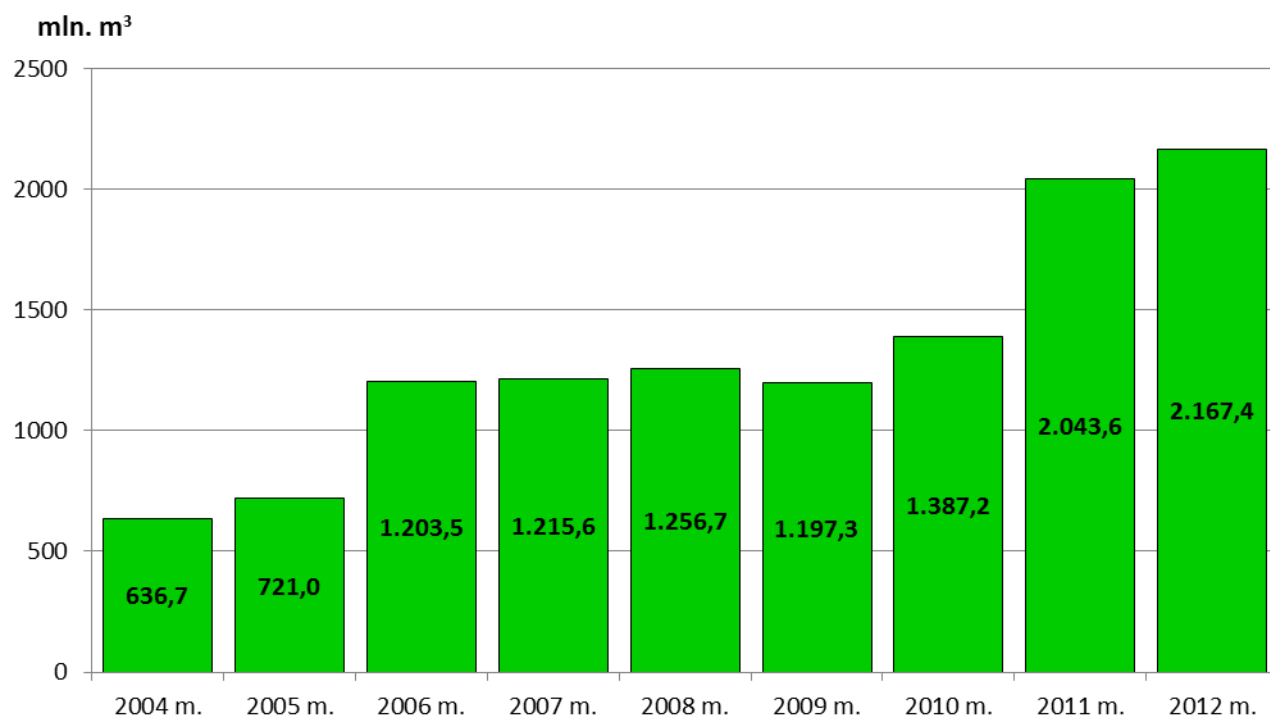
5 lentelė. **Gamtinių dujų perdavimo veiklos pajamos***, tūkst. Lt.

Perdavimas	2012 m.	2011 m.	Pokytis, tūkst. Lt	Pokytis, proc.
Buitiniai vartotojai	8.957	9.383	-425	-4,54
Nebutiniai vartotojai	111.844	123.706	-11.862	-9,59
Pajamos už trumpalaikius perdavimo pajėgumus ir pajėgumų viršijimą	7.524	4.137	3.386	81,87
Iš viso:	128.324	137.225	-8.900	-6,49

*- nevertinant tranzito transportavimo perdavimo sistema pajamų.

Šaltinis: Komisija.

5 pav. **Gamtinių dujų tranzito dinamika 2004 – 2012 metais**

Šaltinis: Komisija.

2.3 Investicijos

AB „Lietuvos dujos“ į transporto magistraliniu tinklu veiklą 2012 metais investavo 109,1 mln. Lt, t.y. 3,3 karto daugiau nei 2011 metais. Augimą lėmė investicijos į dujų sistemų

plėtrą. Magistralinio dujotiekio nuo Jurbarko iki atšakos į Tauragės dujų skirstymo stotį (DSS) statybai buvo skirta 32,1 mln. Lt (arba 29,4 proc. visų perdavimo veiklai skirtų investicijų), magistralinio dujotiekio nuo atšakos į Tauragės DSS iki atšakos į Šilutės DSS statybai – 30,1 mln. Lt (27,6 proc.), o magistralinio dujotiekio nuo atšakos į Šilutės DSS iki atšakos į Klaipėdos DSS-2, atšakos į Klaipėdos DSS-2 ir DSS-2 statybai – 19,5 mln. Lt (17,9 proc.).

6 lentelė. **Investicijų į gamtinių dujų transporto magistraliniu tinklu veiklą 2011 – 2012 metais.**

	2012 m.	2011 m.	Pokytis, tūkst. Lt	Pokytis, kartais
Investicijos, tūkst. Lt	109.106	33.111	75.995	3,30 daugiau

Šaltinis: Komisija.

Vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, valstybė narė privalo užtikrinti perdavimo veiklos atskyrimą nuo skirstymo, tiekimo ir gamybos veiklų bei šių veiklų komercinių interesų, įskaitant perdavimo veiklos nuosavybės atskyrimą. AB „Lietuvos dujos“ 2012 m. gegužės 28 d. pateikė Komisijai veiklų ir kontrolės atskyrimo būdų aprašymus bei numatomų atlikti veiksmų planus. 2012 m. rugpjūčio 7 d. AB „Lietuvos dujos“ pateikė derinti beveik 8,5 mln. Litų investicijų projektą, skirtą perdavimo sistemos operatoriui atskirti ir naujai įmonei įkurti, kurį Komisija išnagrinėjo ir pritarė 2012 m. spalio 5 d.

3. GAMTINIŲ DUJŲ SKIRSTYMAS

3.1 Rinkos dalyviai

Komisijos išduotas gamtinių dujų skirstymo veiklos licencijas 2012 metais turėjo ir veiklą vykdė šešios įmonės. Skirstymo rinkos dalyvių skaičius 2012 metais, palyginti su 2011 metais, nepakito.

7 lentelė. Įmonės, turinčios gamtinių dujų skirstymo licencijas

Eilės nr.	Įmonės pavadinimas	Veiklos vykdymas
1.	AB „Lietuvos dujos“	Taip
2.	AB agrofirma „Josvainiai“	Taip
3.	UAB „Intergas“	Taip
4.	UAB „Fortum Heat Lietuva“	Taip
5.	UAB „Druskininkų dujos“	Taip
6.	AB „Achema“	Taip

Šaltinis: Komisija.

3.2 Rinkos apimtis

2012 metais gamtinių dujų skirstymo sistema buvo transportuota 1.009,5 mln. m³ gamtinių dujų. Palyginti su 2011 metais, 2012 metais paskirstytų gamtinių dujų apimtys sumažėjo 7,5 proc.

Buitiniams vartotojams 2012 metais buvo paskirstyta 169,5 mln. m³ gamtinių dujų, tai sudarė 16,8 proc. viso paskirstyto dujų kiekio. Buitiniams vartotojams paskirstytų gamtinių dujų kiekis 2012 metais, palyginti su 2011 metais, sumažėjo 6,6 proc., o gamtinių dujų skirstymo rinkos struktūroje užėmė 0,5 procentinio punkto mažesnę rinkos dalį negu 2011 metais. Nebuitiniams vartotojams paskirstyta 840,0 mln. m³ gamtinių dujų, tai sudarė 83,2 proc. viso paskirstyto dujų kiekio. Palyginti su 2011 metais, 2012 metais nebuitiniams vartotojams paskirstytų gamtinių dujų kiekis sumažėjo 70,4 mln. m³ (arba 7,7 proc.). Gamtinių dujų skirstymo rinkos struktūra pagal skirstymo veiklos licencijas turinčių įmonių paskirstytą dujų kiekį 2012 metais išliko tokia pati kaip ir 2011 metais. Didžiausią skirstymo rinkos dalį užėmė AB „Lietuvos dujos“. Ši įmonė 2012 metais paskirstė 982,1 mln. m³ dujų, arba 97,3 proc. viso paskirstyto gamtinių dujų kiekio. Rinkos dalyvių paskirstytų gamtinių dujų kiekiai pateikti 8 lentelėje.

2012 metais skirstymo veiklos pajamos sudarė 180,7 mln. Lt ir palyginti su 2011 metais buvo 1,5 proc. (arba 2,6 mln. Lt) didesnės. Pajamos gautos iš buitinių vartotojų 2012 metais sudarė

56,8 mln. Lt arba 4,2 proc. mažiau nei 2011 metais. Pajamos iš skirstymo veiklos nebutiniams vartotojams 2012 metais padidėjo 4,3 proc., palyginti su 2011 metais, ir sudarė 123,9 mln. Lt.

8 lentelė. **Gamtinių dujų skirstymo rinkos apimtys, tūkst. m³**

Skirstymo įmonė	Iš viso			Buitiniai vartotojai			Nebutiniai vartotojai		
	2012 m.	2011 m.	Pokytis, proc.	2012 m.	2011 m.	Pokytis, proc.	2012 m.	2011 m.	Pokytis, proc.
AB „Lietuvos dujos“	982.126	1.066.097	-7,88	169.213	181.242	-6,64	812.913	884.855	-8,13
UAB „Intergas“	19.554	18.802	4,00	85,0	75,6	12,45	19.469	18.727	3,96
UAB „Fortum Heat Lietuva“	5.123	4.298	19,18	4,6	4,4	3,78	5.118	4.294	19,20
UAB „Druskininkų dujos“	231	247	-6,22	142	148	-4,02	89,0	98,4	-9,53
AB agrofirma „Josvainiai“	2.442	2.456	-0,56	55,1	62,3	-11,56	2.387	2.394	-0,27
Iš viso:	1.009.476	1.091.900	-7,55	169.500	181.533	-6,63	839.976	910.368	-7,73

Šaltinis: Komisija.

3.3 Investicijos

2012 metais gamtinių dujų skirstymo rinkos dalyviai į skirstymo veiklą investavo 46,8 mln. Lt – 44,5 proc. daugiau nei 2011 metais, kai skirstymo veiklos investicijos siekė 32,4 mln. Lt. 2012 metais buvo prijungti 2.251 nauji vartotojai – 17,4 proc. daugiau nei 2011 metais. Nutiesto dujotiekio ilgis 2012 metais siekė 84,4 km.

9 lentelė. **Gamtinių dujų skirstymo investicinės veiklos rodiklių palyginimas**

Įmonė	Mato vnt.	2012 m.	2011 m.	Pokytis, mato vnt.	Pokytis, proc.
Investicijos					
AB „Lietuvos dujos“	tūkst. Lt	45.959	27.595	18.364	66,55
UAB „Intergas“	tūkst. Lt	824	4.755	-3.931	-82,67
UAB „Fortum Heat Lietuva“	tūkst. Lt	0,8	7,8	-7,0	-89,74
UAB „Druskininkų dujos“	tūkst. Lt	0	17,3	-17,3	-100,00
Iš viso:	tūkst. Lt	46.783,8	32.375,1	14.408,7	44,51
Nutiestas dujotiekio ilgis					
AB „Lietuvos dujos“	km	84,4	60,6	33,6	39,27
Iš viso:	km	84,4	60,6	33,6	39,27
Prijungta naujų vartotojų					
AB „Lietuvos dujos“	vart. sk.	2.236	1.874	362	19,32
UAB „Druskininkų dujos“	vart. sk.	12	39	-27	-69,23
UAB „Intergas“	vart. sk.	3	5	-2	-40,00
Iš viso:	vart. sk.	2.251	1.918	333	17,36

Šaltinis: Komisija.

4. GAMTINIŲ DUJŲ TIEKIMAS

4.1 Rinkos dalyviai

2012 metais gamtinių dujų tiekimo licencijas Komisijos sprendimu turėjo 17 gamtinių dujų tiekimo įmonių, trimis daugiau negu 2011 metais. 2012 metais gamtinių dujų tiekimo licencijos buvo išduotos Baltic Energy Partners, UAB, Enefit UAB ir SKY ENERGY GROUP, UAB. Gamtinių dujų tiekimo veiklą, kaip ir 2011 metais, vykdė tos pačios 8 įmonės.

10 lentelė. Licencijuotos gamtinių dujų tiekimo įmonės, 2012 metais

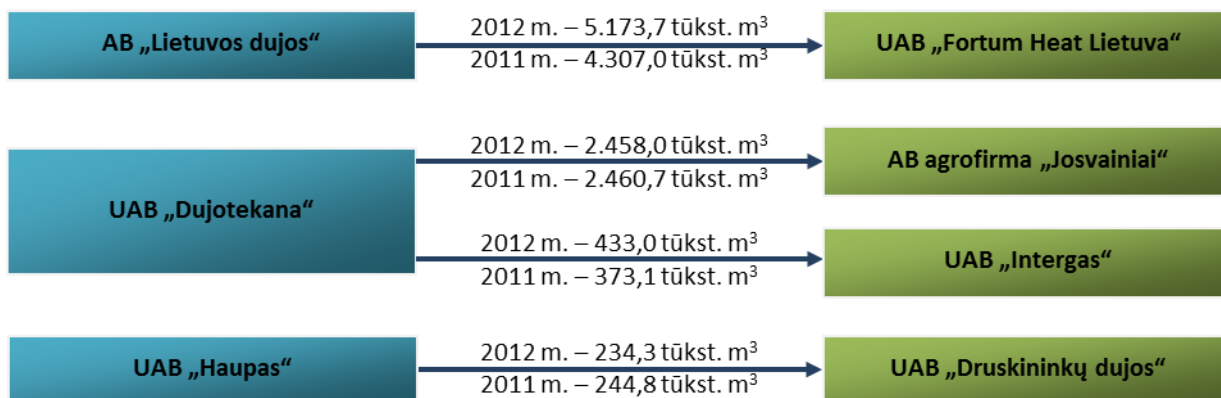
Eil. Nr.	Įmonės pavadinimas	Veiklos vykdymas
1	AB „Lietuvos dujos“	Vykdė
2	AB agrofirma „Josvainiai“	Vykdė
3	UAB „Prekybos namai Giro“	Nevykdė
4	UAB „Dujotekana“	Vykdė
5	Bendra Lietuvos ir Rusijos įmonė UAB „Stella Vitae“	Nevykdė
6	AB „Achema“	Vykdė
7	UAB „Intergas“	Vykdė
8	Lietuvos ir JAV UAB „lteralit“	Nevykdė
9	UAB „Haupas“	Vykdė
10	UAB „Druskininkų dujos“	Vykdė
11	UAB Kauno termofikacijos elektrinė	Nevykdė
12	UAB „Fortum Heat Lietuva“	Vykdė
13	UAB „Imlitex“	Nevykdė
14	Lietuvos energija, AB	Nevykdė
15	Baltic Energy Partners, UAB	Nevykdė
16	Enefit UAB	Nevykdė
17	SKY ENERGY GROUP, UAB	Nevykdė

Šaltinis: Komisija.

4.2 Didmeninė gamtinių dujų tiekimo rinka

Lietuvos 2012 metų didmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje parduota 8,3 mln. m³ gamtinių dujų. Lyginant su 2011 metais, 2012 metais parduota 0,9 mln. m³ gamtinių dujų daugiau. Vertine išraiška, 2012 metais pardavimai didmeninėje dujų rinkoje sudarė 12,3 mln. Lt – 31,2 proc. daugiau nei 2011 metais.

6 pav. Didmeninės rinkos dalyviai ir didmeninėje rinkoje parduotų gamtinių dujų apimtys

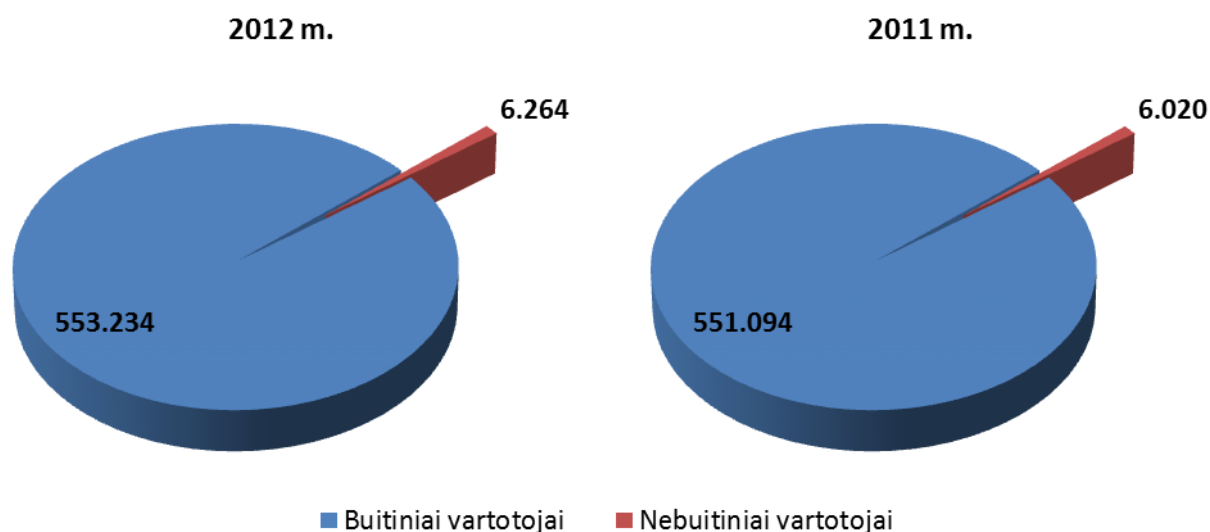

Šaltinis: Komisija.

4.3 Mažmeninė gamtinių dujų tiekimo rinka

2012 metų pabaigoje Lietuvoje buvo 559,5 tūkst. gamtinių dujų vartotojų, iš kurių 553,2 tūkst. buitinių ir 6,3 tūkst. nebutinių (7 pav.).

7 pav. Rinkos struktūra pagal vartotojus

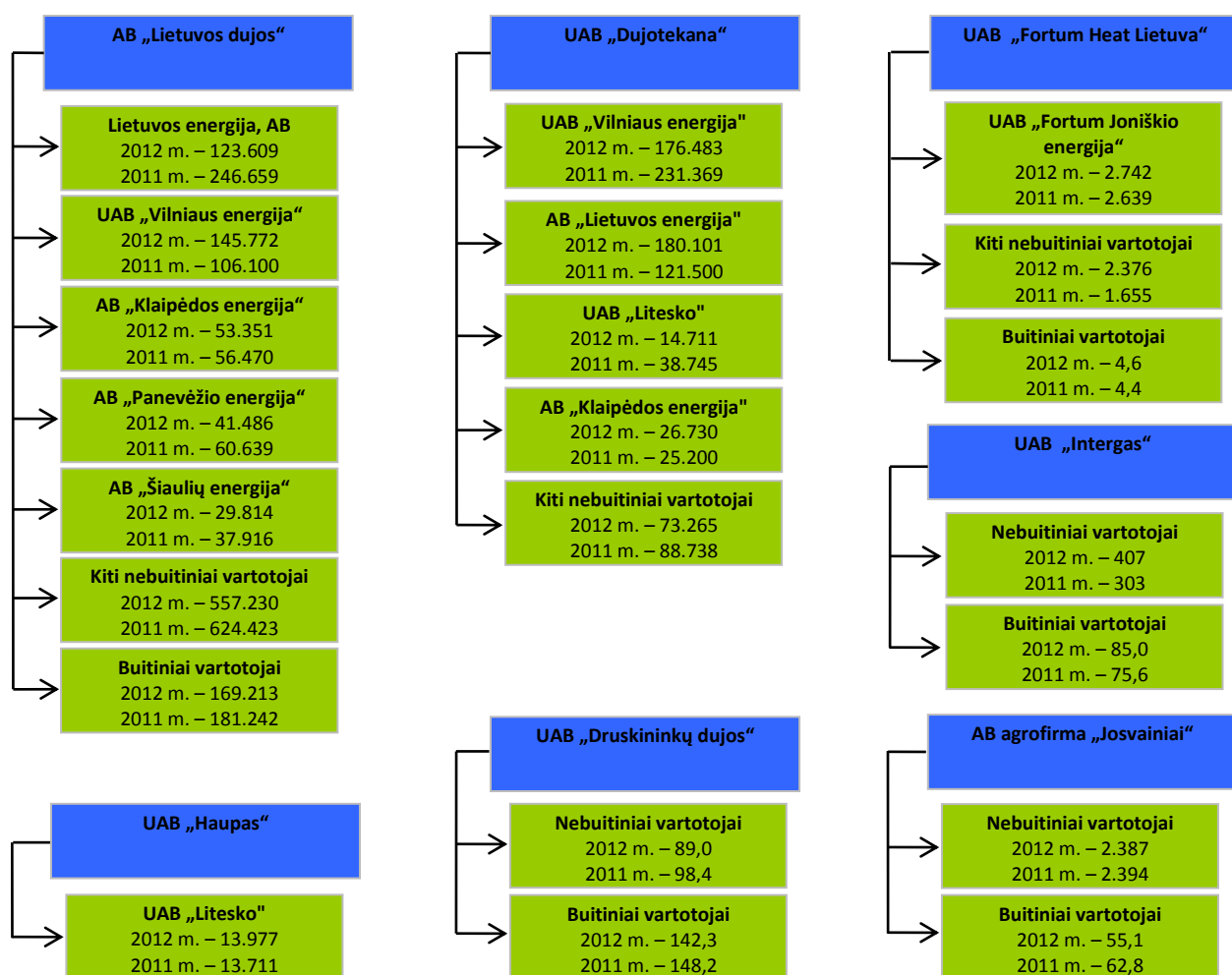
Šaltinis: Komisija.

Gamtinių dujų tiekėjai 2012 metais išliko tie patys kaip ir 2011 metais. Gamtines dujas vartotojams tiekė 7 įmonės: AB „Lietuvos dujos“, UAB „Dujotekana“, UAB „Haupas“, UAB „Fortum Heat Lietuva“, UAB „Druskininkų dujos“, AB agrofirma „Josvainiai“ ir UAB „Intergas“.

2012 metais mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje parduota 1.614,0 mln. m³ gamtinių dujų. Palyginti su 2011 metais, 2012 metais pardavimai sumažėjo 12,3 proc. Pardavimai nebutiniams vartotojams mažėjo 12,9 proc., o buitiniams - 6,6 proc. Pardavimų koncentracija

2012 metais mažmeninėje dujų rinkoje išliko panaši kaip ir 2011 metais: 98,6 proc. mažmeninės tiekimo rinkos užėmė AB „Lietuvos dujos“ ir UAB „Dujotekana“ (2011 metais – 99,0 proc.), 1,4 proc. – kiti rinkos dalyviai. Nors konsoliduota AB „Lietuvos dujos“ ir UAB „Dujotekana“ užimama padėtis mažmeninėje gamtinių dujų rinkoje beveik nepakito, tačiau UAB „Dujotekana“ 2012 metais užėmė 29,2 proc. mažmeninės dujų rinkos, arba 1,73 procentinio punkto daugiau nei 2011 metais. Didėjant UAB „Dujotekana“ rinkos daliai, atitinkamai mažėjo AB „Lietuvos dujos“ rinkos dalis (-1,96 proc. punkto). Mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje veikiančių Lietuvos dujų įmonių parduodami dujų kiekiai pateikti 8 paveiksle.

8 pav. Mažmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos struktūra

Šaltinis: Komisija.

2012 metų mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje buitiniams vartotojams tenkanti tiekimo dalis sudarė 10,5 proc. ir, palyginti su 2011 metais, padidėjo 0,6 procentinio punkto. Nebuitinių vartotojų nupirkta gamtinių dujų kiekis mažėjo ir tiekimo rinkoje sudarė 89,5 proc.

Buitinių vartotojų segmentas:

2012 metais mažmeninėje rinkoje dujas buitiniams vartotojams, kaip ir 2011 metais, tiekė 5 įmonės. Dujos buvo tiekiamos 553,2 tūkst. buitinių vartotojų, palyginti su 2011 metais, buitinių vartotojų skaičius augo 0,4 proc..

2012 metais buitiniai vartotojai suvartojo 169,5 mln. m³ gamtinių dujų – 6,6 proc. mažiau, palyginti su 2011 metais. Buitiniai vartotojai 2012 metais už gamtines dujas sumokėjo 232,5 mln. Lt, tai 13,5 proc. (arba 27,6 mln. Lt) daugiau nei 2011 metais, kuomet už dujas buvo sumokėta 204,9 mln. Lt.

AB „Lietuvos dujos“ ir toliau išlieka pagrindine gamtinių dujų tiekėja buitiniams vartotojams: 2012 metais šios įmonės užimama rinkos dalis sudarė 99,8 proc. visų pardavimų.

11 lentelė. **Gamtinių dujų kiekio, pajamų bei segmento dalių buitiniams vartotojams palyginimas**

Įmonė	Kiekiai, tūkst. m ³			Pajamos, tūkst. Lt			Segmento dalis pagal kiekius, proc.	
	2012 m.	2011 m.	Pokytis, proc.	2012 m.	2011 m.	Pokytis, proc.	2012 m.	2011 m.
AB „Lietuvos dujos“	169.213	181.242	-6,64	231.964	204.379	13,50	99,83	99,84
AB agrofirma „Josvainiai“	55,1	62,8	-12,26	84,7	76,6	10,61	0,05	0,03
UAB „Druskininkų dujos“	142	148	-4,03	324	276	17,28	0,08	0,08
UAB „Fortum Heat Lietuva“	4,6	4,4	4,30	7,4	5,7	29,92	0,00	0,00
UAB „Intergas“	85,0	75,6	12,4	105	107	-1,50	0,05	0,04
Iš viso:	169.500	181.532	-6,63	232.486	204.875	13,48		

Šaltinis: Komisija.

Nebuitinių vartotojų segmentas:

Nebuitiniams vartotojams, gamtines dujas mažmeninėje rinkoje 2012 metais tiekė tos pačios 7 įmonės, kaip ir 2011 metais.

2012 metais nebutiniai vartotojai nupirko 1.444,5 mln. m³ dujų. Palyginti su 2011 metais, 2012 metais nebutinių vartotojų mažmeninėje rinkoje nupirktų dujų kiekis sumažėjo 12,9 proc. Nebuitiniai vartotojai 2012 metais už dujas sumokėjo 1.966,4 mln. Lt arba 4,8 proc. daugiau nei 2011 metais (1.875,6 mln. Lt).

Pagrindinę nebutinių vartotojų rinkos dalį, vertinant pagal parduotų gamtinių dujų kiekį, ir toliau užima AB „Lietuvos dujos“: 2012 metais, palyginti su 2011 metais, užimama rinkos dalis sumažėjo 2,4 procentinio punkto ir siekė 65,9 proc. UAB „Dujotekana“ užimama rinkos dalis 2012 metais, palyginti su 2011 metais, padidėjo 2,14 procentinio punkto ir siekė 32,6 proc. Tiekiamų gamtinių dujų nebutiniams vartotojams kiekiai, pajamos ir užimamos rinkos dalys pateikiamos 12 lentelėje.

12 lentelė. Gamtinių dujų kiekio, pajamų bei segmento dalių nebutiniams vartotojams palyginimas

Įmonė	Kiekiai, tūkst. m ³			Pajamos, tūkst. Lt			Segmento dalis pagal kiekius, proc.	
	2012 m.	2011 m.	Pokytis, proc.	2012 m.	2011 m.	Pokytis, proc.	2012 m.	2011 m.
AB „Lietuvos dujos“	951.262	1.132.207	-15,98	1.286.684	1.280.640	0,47	65,85	68,26
UAB „Dujotekana“	471.290	505.552	-6,78	645.608	567.837	13,70	32,63	30,48
UAB „Haupas“	13.977	13.711	1,94	21.986	17.869	23,04	0,97	0,83
AB agrofirma „Josvainiai“	2.387	2.394	-0,28	3.454	2.876	20,10	0,17	0,14
UAB „Druskininkų dujos“	89,0	98,4	-9,50	172	151	14,24	0,01	0,01
UAB „Fortum Heat Lietuva“	5.118	4.294	19,18	7.884	5.825	35,34	0,35	0,26
UAB „Intergas“	407	303	34,52	573	352	62,93	0,03	0,02
Iš viso:	1.444.531	1.658.560	-12,90	1.966.363	1.875.550	4,84		

Šaltinis: Komisija.

4.4 Investicijos

Į gamtinių dujų tiekimo rinką investavo AB „Lietuvos dujos“, UAB „Haupas“, UAB „Dujotekana“ ir UAB „Fortum Heat Lietuva“, kurių 2012 metų investicijų suma sudarė 0,31 mln. Lt – 2,2 karto mažiau nei 2011 metais. Gamtinių dujų tiekimo įmonių investicijos pateiktos 13 lentelėje.

13 lentelė. Gamtinių dujų tiekimo įmonių investicijos, tūkst. Lt

Įmonė	2012 m.	2011 m.
AB „Lietuvos dujos“	274,0	128,0
UAB „Haupas“	8,5	105,4
UAB „Dujotekana“	23,0	449,0
UAB „Fortum Heat Lietuva“	0,09	0,6
Iš viso:	305,6	683,0

Šaltinis: Komisija.

4.5 Rinkos operatoriaus veikla

Nuo 2012 m. kovo 1 d. Lietuvoje pradėjo veikti pirmoji gamtinių dujų birža, kurios operatoriumi yra BALTPPOOL UAB. 2012 metų pabaigoje biržoje buvo registruoti 4 dalyviai: AB „Klaipėdos nafta“, Lietuvos energija, AB, UAB „Imlitex“ ir UAB „Mars Lietuva“. Per 2012 metus gamtinių dujų biržoje buvo sudarytas 1 sandoris. Komisija 2012 m. lapkričio 9 d. gamtinių dujų rinkos operatoriaus licenciją išdavė dar vienam ūkio subjektui – UAB GET Baltic.